

prima instanță: Judecătoria Ciocana mun. Chișinău – I. Mânăscuță

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Ciugureanu, M. Anton, G. Dașchevici

DECIZIE

22 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
judecători

Valentina Clevadi
Galina Stratulat, Dumitru Mardari

examinând cererea de recurs declarată de către Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni împotriva Mariane Tabuica, intervenienți accesorii Agenția Imobiliară „Alef Imobil” Societate cu Răspundere Limitată și Organizația de Microfinanțare „Premier Finanțare” Societate cu Răspundere Limitată privind rezilierea contractului de împrumut și încasarea sumei, și

la cererea reconvențională înaintată de Mariana Tabuica împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni privind declararea nulității și fără efecte juridice a clauzei contractuale privind încasarea penalității,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016, prin care a fost respinsă cererea declarată de Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Ion Cernolev privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a ț ă

La 09 decembrie 2014, Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni (în continuare CA „Asterra Grup” SA) s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Mariane Tabuica, intervenienți accesorii Agenția Imobiliară „Alef Imobil” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare AI „Alef Imobil” SRL) și Organizația de Microfinanțare „Premier Finanțare” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare OM „Premier Finanțare” SRL) privind rezilierea contractului de împrumut și încasarea sumei (f.d 6-9 vol.I).

În motivarea acțiunii a indicat că, la 06 august 2012, prin contractul de împrumut bănesc nr. 009, încheiat cu Mariana Tabuica, a acordat ultimei un împrumut de 35 000 euro echivalentul a 539 665 lei pe un termen de 36 luni, cu stingerea datoriei până pe 06 august 2015, prin care pârâta s-a obligat să ramburseze lunar împrumutul și dobândă prevăzută în contract conform graficului stabilit în anexa nr. 1, până la data de 6 a fiecărei luni în curs. Pârâta nu și-a onorat obligațiile de plată și nu a rambursat plățile prevăzute în contractul încheiat între părți în termenii stabiliți.

Mentionează că, în scopul asigurării rambursării sumelor bănești de către pârâta a fost încheiat contractul de ipotecă nr. 1999 din 06 august 2012 între OM „Premier Finanțare” SRL și AI „Alef Imobil” SRL, prin care ultima a garantat executarea obligațiilor de către Mariana Tabuica cu bunurile imobiliare viitoare, iar în vederea asigurării riscurilor financiare în consecința neexecutării de către Mariana Tabuica a obligațiilor până la 05 august 2013, între CA „Asterra Grup” SA și OM „Premier Finanțare” SRL a fost încheiat contractul de asigurare nr. 019/12 din 06 august 2016.

Ulterior, la 20 septembrie 2014, între CA „Asterra Grup” SA și OM „Premier Finanțare” SRL a fost încheiat contractul nr. 006 de cesiune de creanță, prin care OM „Premier Finanțare” SRL a cedat creanțele sale față de Mariana Tabuica ce rezultă din contractul de împrumut nr. 009 din 06 august 2012.

Reclamanta a mai menționat că, rambursarea sumelor nu a fost posibilă din mijloacele ipotecate de către OM „Premier Finanțare” SRL, fiindcă bunurile viitoare ipotecate nu există.

Solicită CA „Asterra Grup” SA, conform cererii de concretizare a pretențiilor din 17 februarie 2016, încasarea datoriei în sumă de 24 999,79 euro, a dobânzii contractuale în sumă de 10 097, 90 euro, a penalității în sumă de 44 999,62 euro, a dobânzii de întârziere în sumă de 3 790, 38 euro și a cheltuielilor de judecată (f.d. 155-157 vol.I).

Totodată, Măriana Tabuica a înaintat cererea reconvențională împotriva CA „Asterra Grup” SA privind declararea nulității și fără efecte juridice a clauzei contractuale, privind încasarea penalității prevăzută de pct. 8.1 al contractului de împrumut nr. 009 din 06 august 2012, încheiat între Măriana Tabuica și OM „Premier Finanțare” SRL (f.d. 182-183 vol.I).

În motivarea cererii Mariana Tabuica a invocat faptul că, potrivit pct. 8.1 al contractului de împrumut nr. 009, încheiat la 06 august 2012 cu OM „Premier Finanțare” SRL, împrumutătorul în cazul neonorării obligațiilor de plată în termenul indicat în contract va calcula împrumutului o penalitate de 1 % pentru fiecare zi de întârziere a plății.

Consideră ca fiind abuzive prevederile punctului 5.7 din contractatul de împrumut nr. 009 din 06 august 2012 prin care este stabilită o penalitate de 1 % pentru fiecare zi de întârziere a plății.

Menționează că, această clauză contractuală nu a fost negociată în prealabil de către părți și dânsa aderând la contractul de împrumut care conținea clauza penală dată, este lovită de nulitate datorită faptului că, este o clauză contractuală standard care o prejudiciază disproporționat și din care motiv solicită admiterea cererii reconvenționale.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 10 iunie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de CA „Asterra Grup” SA împotriva Marianeii Tabuica, intervenienți accesorii AI „Alef Imobil” SRL și OM „Premier Finanțare” SRL privind rezilierea contractului de împrumut și încasarea sumei. S-a încasat de la pârâta Mariana Tabuica în beneficiul reclamantei CA „Asterra Grup” SA datoria în mărime de 24 999, 79 euro, dobânda contractuală în mărime de 10 097, 90 euro, penalitatea în mărime de 15 000 euro, dobânda de întârziere în mărime de 3 790, 38 euro, în total 53 888, 07 euro sau echivalentul în lei moldovenești la cursul stabilit de către Banca Națională a Republicii Moldova, la data executării hotărârii judecătorești și cheltuielile de judecată în mărime de 45 566,12 lei.

În rest acțiunea în partea încasării penalității în mărime de 29 999,62 euro, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a respins integral cererea reconvențională înaintată de Mariana Tabuica împotriva CA „Asterra Grup” SA privind declararea nulității și fără efecte juridice a clauzei contractuale privind încasarea penalității, prevăzută de pct. 8.1 al contractului de împrumut nr. 009 din 06 august 2012, încheiat între Mariana Tabuica și OM „Premier Finanțare” SRL, ca fiind neîntemeiată.

La 05 iulie 2016, Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Ion Cernolev a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 10 iunie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate de CA „Asterra Grup” SA și admiterea integrală a cererii reconvenționale înaintată de Mariana Tabuica, concomitent solicitând scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului (f.d.221 vol.I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016, s-a respins cererea Marianeii Tabuica privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, nu s-a dat curs cererii de apel declarate, acordându-i se termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor și anume, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei. S-a adus la cunoștința apelantei Marianeii Tabuica că, în cazul nelichidării în termen a neajunsurilor conform indicațiilor instanței de apel, cererea va fi restituită (f.d.249-251 vol.I).

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 30 noiembrie 2016, Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin, a declarat recurs nemotivat, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate, cu pronunțarea unei noi

încheieri, prin care demersul privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel să fie admis (f.d.1 vol.II).

Ulterior, la 07 martie 2017, Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin, a depus recurs motivat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016 (f.d.16-18 vol.II).

În motivarea cererii de recurs a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o neîntemeiată pe motiv că, actele cauzei confirmă starea precară a Marianeii Tabuica, ce ar fi suficient pentru a considera că la moment aceasta este în imposibilitatea de a achita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel.

Susține că, instanța de apel a luat o decizie neîntemeiată pe motiv că, recurenta-apelantă a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, prezentând în acest sens probe pertinente și suficiente pentru dispunerea scutirii de la plata taxei de stat, însă instanța de apel nu a reținut aceste probe și ilegal a respins cerința de a scuti apelanta de plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii rezultă că încheierea recurată a fost pronunțată la 23 noiembrie 2016 (f.d.249-251 vol.I), iar recursul înaintat de către Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin, a fost depus la 30 noiembrie 2016 (f.d.1 vol.II), respectiv în termenul prevăzut de lege.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei arată că, prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 10 iunie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de CA „Asterra Grup” SA împotriva Marianeii Tabuica, intervenienți accesorii AI „Alef Imobil” SRL și OM „Premier Finanțare” SRL privind rezilierea contractului de împrumut și încasarea sumei. S-a încasat de la pârâta Mariana Tabuica în beneficiul reclamantei CA „Asterra Grup” SA datoria în mărime de 24 999, 79 euro, dobânda contractuală în mărime de 10 097, 90 euro, penalitatea în mărime de 15 000 euro, dobânda de întârziere în mărime de 3 790, 38 euro, în total 53 888, 07 euro sau echivalentul în lei moldovenești la cursul stabilit de către Banca Națională a Republicii Moldova, la data executării hotărârii judecătorești și cheltuielile de judecată în mărime de 45 566,12 lei. În rest acțiunea în partea încasării penalității în mărime de 29 999,62 euro, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

S-a respins integral cererea reconvențională înaintată de Mariana Tabuica împotriva CA „Asterra Grup” SA privind declararea nulității și fără efecte juridice a clauzei contractuale privind încasarea penalității, prevăzută de pct. 8.1 al contractului de împrumut nr. 009 din 06 august 2012, încheiat între Mariana Tabuica și OM „Premier Finanțare” SRL, ca fiind neîntemeiată.

La 05 iulie 2016, Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Ion Cernolev, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 10 iunie 2016, concomitent solicitând scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului (f.d.221 vol.I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016, s-a respins cererea Mariane Tabuica privind scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel depuse, cu acordarea termenului pentru achitarea taxei de stat în mărime de 18 750 lei și depunerea apelului motivat, acordându-i termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor (f.d.249-251 vol.I).

La 30 noiembrie 2016, Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin, a declarat recurs nemotivat (f.d.1 vol.II), ulterior, la 07 martie 2017 a depus recurs motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc contestat, cu emiterea unei noi decizii prin care demersul privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului să fie admis în sensul declarat (f.d.16-18 vol.II).

În conformitate cu art. 365 alin. (4) CPC, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Potrivit prevederilor art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. art. 364 și 365 CPC și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 83 Cod de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Totodată, art.4 alin.(1) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Aceiași concluzie derivă și din prevederile art.85 alin.(4) CPC, care stabilește cazurile de scutire de la plata taxei de stat, inclusiv în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

Ca urmare, Curtea de Apel Chișinău, aplecând dispozițiile art.368 CPC, corect a reiterat faptul că la înaintarea cererii de apel apelanta, Mariana Tabuica, urma să achite taxa de stat în mărime de 18 750 lei.

Nu poate fi reținut argumentul recurenteii precum că instanța de apel nu a calculat corect cuantumul taxei de stat pentru contestarea hotărârii în parte respingerii acțiunii reconvenționale, deoarece, reieșind din prevederile Legii taxei de stat cerințele înaintate de Mariana Tabuica poartă caracter patrimonial.

Deci, instanța de apel întemeiat a concluzionat de a respinge cererea Marianeii Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Ion Cenolev privind scutirea de la plata taxei de stat, de nu a da curs cererii de apel și de a obliga apelanta să achite plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Astfel, instanța de recurs relevă că, înscrisurile prezentate de apelanta și anume, copia certificatului de naștere pe numele Andreei Tabuica a.n 03 iulie 2004, seria NA-V 0736164, eliberată de OSC Chișinău, copia certificatului de naștere pe numele Bianca Tabuica a.n 23 octombrie 2009, seria NA-VI 0650813, eliberată de OSC sec. Ciocana mun. Chișinău, copia carnetului de muncă pe numele Marianeii Tabuica, seria AA 0660222, nu constituie temei pentru scutirea de la plata taxei de stat, deoarece scutirea de la plata taxei de stat se dispune în baza unor probe pertinente, însă înscrisurile prezentate nu indică nemijlocit asupra situației materiale care să reflecte situația precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Totodată, instanța de recurs constată că, recurenta, la depunerea cererii de recurs a anexat și alte înscrisuri: certificatul eliberat de către BC „Victoriabank (f.d.26 vol.II) și adeverința eliberată de către ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” din 06 martie 2017 nr.486 VP, (f.d.27 vol.II), care la fel nu sunt de natura sa justificative sau să demonstreze situația financiară precară la depunerea cererii de recurs și ar justifica acordarea facilității respective la achitarea taxei de stat.

Recurenta-apelanta, Mariana Tabuica, nu a anexat probe cum ar fi: (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane, probe cu privire la deținerea în proprietate a bunurilor imobile, mobile, cote de participare în cadrul unor întreprinderi etc.), care ar atesta situația financiară precară și ar justifica acordarea facilității respective la achitarea plății taxei de stat la depunerea cererii de recurs.

În consecință, în lipsa probelor concludente și pertinente ce ar demonstra incontestabil situația materială dificilă a Marianeii Tabuica, cererea acesteia cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu poate fi admisă.

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurenteii privind liber acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională.

Astfel, Colegiul remarcă că, odată cu solicitarea scutirii de la plata taxei de stat, actele ce confirmă starea materială precară invocată urmau a fi anexate la depunerea cererii.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să menționeze și faptul că în situația din speță, acțiunile instanței de apel de a nu a dat curs cererii de apel și de a-l obliga pe recurent la plata taxei de stat pentru examinarea cererii de apel depusă, nu încalcă dreptul ultimului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația națională cât și ce-a internațională or, CEDO prin practica sa constantă, de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golber v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashingdane vs United Kingdom 28 mai 1985).

Limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (cauza Bellet vs France §-31, Grecia Manibardo vs Spain §-44).

Colegiul reține că, la depunerea recursului motivat din 07 martie 2017, recurenta a lichidat parțial neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016, anexând doar apelul motivat (f.d.19-25 vol.II).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurenta sunt neîntemeiate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Mariana Tabuica prin intermediul reprezentantului, avocatul Pavel Pitihin.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016, prin care s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și nu s-a dat curs cererii de apel, în pricina civilă înaintată de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni împotriva Mariane Tabuica, intervenienți accesorii Agenția Imobiliară „Alef Imobil” Societate cu Răspundere Limitată și Organizația de Microfinanțare „Premier Finanțare” Societate cu Răspundere Limitată privind rezilierea contractului de împrumut și încasarea sumei și la cererea reconvențională înaintată de Mariana Tabuica împotriva Companiei de Asigurări

„Asterra Grup” Societate pe Acțiuni privind declararea nulității și fără efecte juridice a clauzei contractuale privind încasarea penalității.

Decizia este irevocabilă din momentul pronunțării.

Președintele ședinței,

judcători

Valentina Clevadi

Galina Stratulat

Dumitru Mardari